YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

14 päivänä joulukuuta 2000 *

Asiassa C-457/98,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja D. Gouloussis ja oikeudellisen yksikön virkamies A. Aresu, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Helleenien tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen erityisyksikön (eurooppaoikeuden jaosto) tarkastajat S. Vodina ja N. Dafniou, prosessiosoite Luxemburgissa Kreikan suurlähetystö, 117 Val Sainte-Croix,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole säädetyssä määräajassa antanut miesten ja naisten tasa-arvoisen

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

kohtelun periaatteen toteuttamisesta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä annetun direktiivin 86/378/ETY muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/97/EY (EYVL 1997, L 46, s. 20) täysimääräisen noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä ja toissijaisesti koska se ei ole säädetyssä määräajassa ilmoittanut niistä komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. La Pergola sekä tuomarit D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten esittämät lausumat 29.3.2000 pidetyssä istunnossa, jossa komission asiamiehenä oli oikeudellisen yksikön virkamies M. Patakia ja Helleenien tasavallan asiamiehinä ulkoasiainministeriön oikeudellisen erityisyksikön (eurooppaoikeuden jaosto) oikeudellinen apulaisneuvonantaja I. Galani-Maragkoudaki ja S. Vodina,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.3.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 15.12.1998 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Kreikan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole säädetyssä määräajassa antanut miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä annetun direktiivin 86/378/ETY muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/97/EY (EYVL 1997, L 46, s. 20; jäljempänä direktiivi) täysimääräisen noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä ja toissijaisesti koska se ei ole säädetyssä määräajassa ilmoittanut niistä komissiolle.

2 Direktiivillä mukautettiin asiassa C-262/88, Barber, 17.5.1990 annetun tuomion (Kok. 1990, s. I-1889) johdosta miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä 24.7.1986 annetun neuvoston direktiivin 86/378/ETY (EYVL L 225, s. 40) säännöksiä.

3 Jäsenvaltioiden oli direktiivin 3 artiklan 1 kohdan nojalla annettava direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset 1.7.1997 mennessä ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

4 Todettuaan, että tämä määräaika oli päättynyt ilman, että komissiolle olisi ilmoitettu Kreikan tasavallan toteuttamista toimenpiteistä, komissio kehotti

perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti 9.9.1997 päivätyllä virallisella huomautuksella Kreikan hallitusta esittämään komissiolle huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

5 Koska Kreikan hallitus ei vastannut viralliseen huomautukseen, komissio lähetti 12.1.1998 sille perustellun lausunnon, jossa komissio toisti mainitussa virallisessa huomautuksessa esitetyt huomautukset ja asetti Kreikan hallitukselle kahden kuukauden määräajan, jonka kuluessa direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet oli toteutettava.

6 Koska Kreikan hallitus ei vastannut perustelussa lausunnossa ilmaistuihin väitteisiin, komissio nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

7 Vastineessaan Kreikan hallitus toteaa ensiksi, että Kreikan oikeusjärjestelmässä ei periaatteessa ole direktiivissä kuvatun kaltaista sosiaaliturvajärjestelmää eli "ammatillista sosiaaliturvajärjestelmää". Kreikan hallituksen mukaan sekä yleinen sosiaaliturvajärjestelmä että erityissosiaaliturvajärjestelmät ovat "lakisääteisiä järjestelmiä", joten sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin tämä asetus on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL L 28, s. 1), sovelletaan mainittuihin henkilöihin. Näiden järjestelmien lakisääteisyys ilmenee siitä, että järjestelmät on luotu ja ne toimivat ilman, että työmarkkinaosapuolia kuullaan. Vastineessaan Kreikan hallitus lisäsi, että kreikkalaisten sosiaaliturvajärjestelmien lakisääteisyys käy ilmi myös Kreikan perustuslain 22 §:n 4 momentista.

8 Kreikan hallitus esittää toiseksi, että Kreikan lainsäätäjä on jo ryhtynyt toimiin mukauttaakseen sisäisen oikeutensa vastaamaan direktiiviä. Tältä osin Kreikan

hallitus viittaa sosiaaliturvajärjestelmien hallinnollista ja toiminnallista uudelleenjärjestelyä koskevaan lakiin 2676/1999 (Helleenien tasavallan virallinen lehti, 1. osa, nro 1, 5.1.1999), joka on äskettäin hyväksytty ja jonka 81 §:llä on lisätty sukupuolten välisen tasa-arvon periaatteen soveltamista työsuhteissa ja eräitä muita määräyksiä koskevan lain 1414/1984 5 §:ään 3 momentti, joka kuuluu seuraavasti:

"Kaikki sellaiset työehtosopimuksen tai yrityksen sisäisten toimintasääntöjen lausekkeet, joissa ammatillisten sosiaaliturvajärjestelmien osalta tehdään ero työntekijän sukupuolen perusteella, ovat mitättömiä."

9 Ensiksi on todettava, että yhteisöjen tuomioistuin on nimenomaisesti todennut direktiivissä kuvattujen kaltaisten ammatillisten sosiaaliturvajärjestelmien olemassaolon Kreikassa asiassa C-147/95, Evrenopoulos, 17.4.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. I-2057), joka koski Dimossia Epicheirissi Ilektrismoun sosiaalivakuutusjärjestelmää (julkinen sähköalan yritys; jäljempänä DEI).

10 Tässä asiassa Kreikan hallitus ja DEI olivat väittäneet, että DEI:n vakuutusjärjestelmä oli lakisääteinen järjestelmä, joka ei kuulu EY:n perustamissopimuksen 119 artiklan soveltamisalaan (EY:n perustamissopimuksen 117 — 120 artikla on korvattu EY 136 — EY 143 artiklalla). Tältä osin DEI korosti, että järjestelmä oli perustettu lailla ja sitä hallinnoitiin yksinomaan lakiin perustuen eikä sitä ollut luotu työnantajan yksipuolisella päätöksellä eikä työntekijöiden edustajien kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen vaan että sen yksityiskohtaiset säännöt liittyivät sosiaalipoliittisiin syihin eivätkä työsuhteeseen, ja että tämä järjestelmä ei täydentänyt muita yleisiä vakuutusjärjestelmiä eivätkä

järjestelmän puitteissa maksetut korvaukset korvanneet kokonaan tai osittain jostakin muusta yleisestä vakuutusjärjestelmästä maksettuja korvauksia.

11 Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi nämä perustelut muistuttaen, että ainoa arviointiperuste, jota voidaan pitää ratkaisevana, on se, onko eläke maksettu työntekijälle hänen ja hänen entisen työnantajansa välisen työsuhteen perusteella, mikä on perustamissopimuksen 119 artiklan sanamuodon mukainen työtä tai tehtävää koskeva arviointiperuste (em. asia Evrenopoulos, tuomion 19 kohta).

12 Tästä seuraa, että Kreikassa on tiettyjä sosiaaliturvajärjestelmiä, jotka kuuluvat direktiivin soveltamisalaan, ja Kreikan tasavallan olisi siten tullut panna direktiivi täytäntöön sisäisessä oikeusjärjestyksessään.

13 Toiseksi on todettava, että laki 2676/1999, johon Kreikan hallitus on vedonnut, on julkaistu Kreikan tasavallan virallisessa lehdessä 5.1.1999 eli jäsenvaltioille direktiivin täytäntöönpanoa varten annetun määräajan päätyttyä ja komission jo nostettua kanteensa.

14 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuin ei voi ottaa huomioon toimenpiteitä, jotka jäsenvaltio on velvoitteidensa noudattamiseksi toteuttanut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen nostamisen jälkeen (ks. asia C-71/97, komissio v. Espanja, tuomio 1.10.1998, Kok. 1998, s. I-5991, 18 kohta).

15 On siis todettava, että Kreikan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole säädetyssä määräajassa antanut direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä.

Oikeudenkäyntikulut

16 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Kreikan tasavalta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Helleenien tasavalta ei ole noudattanut miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä annetun direktiivin 86/378/ETY muuttamisesta**

20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/97/EY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole säädetyssä määräajassa antanut direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä.

2) **Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

La Pergola Edward Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä joulukuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

A. La Pergola

viidennen jaoston puheenjohtaja